

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1905 PAKEITIMO ĮSTATYMO, GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 7, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 11, 16 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO, ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 379 IR 381 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-20-262(2); TAP-20-263(2); TAP-20-264(2); TAP-20-265(2)) (TAIS NR. 20-2582(2))

2020-05-22 Nr. NV-1401

Vilnius

1. Projektų rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projektų tikslas: įgyvendinti atitinkamų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų (dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje ir dėl geležinkelių saugos) nuostatas, taip pat STT antikorporcinio vertinimo išvadose pateiktas rekomendacijas.

3. Dabartinė situacija: dabartinis įstatyminis reglamentavimas tobulintinas, atsižvelgiant į ES teisės nuostatas dėl geležinkelių sistemos sąveikos, dėl geležinkelių saugos (be kita ko, dėl bendrų saugos sertifikatų išdavimo geležinkelio įmonėms), dėl geležinkelių transporto priemonių ir jų tipų patvirtinimo; taip pat STT yra pateikusi rekomendacijas dėl traukinio mašinistų mokymo, egzaminavimo, traukinio mašinisto pažymėjimų išdavimo, egzaminuotojų ir egzaminavimo centrams įgaliojimo suteikimo ir kontrolės, dėl prekių vagonų techninių prižiūrėtojų sertifikatų išdavimo, dėl asmenų, pageidaujančių dirbti darbą, susijusį su geležinkelių transporto eismu ar vykdyti krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbų vadovų funkcijas, egzaminavimo ir mokymo.

4. Projektų esmė:

- nustatyti, kad geležinkelių riedmenys registruojami ir duomenys apie geležinkelių riedmenis, jų naudotojus, asmenis, atsakingus už geležinkelių riedmenų techninę priežiūrą, kaupiami iki 2021 m. birželio 16 d. Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų registre, o nuo 2021 m. birželio 16 d. - Europos geležinkelių agentūros (toliau – Agentūra) tvarkomame Europos transporto priemonių registre;
- įtvirtinti geležinkelio įmonių (vežėjų) pareigą patikrinti geležinkelių riedmenis prieš pradėdant juos naudoti ir teisę atlikti bandomuosius važiavimus bei infrastruktūros valdytojo pareigas dėl galimybės atlikti tokius važiavimus užtikrinimo;
- nustatyti, kokias teises ir pareigas turi geležinkelių riedmenų naudotojai ir Lietuvos transporto saugos administracija, nustatę, kad naudojami geležinkelių riedmenys ar patvirtintas jų tipas neatitinka esminių reikalavimų;
- įtvirtinti nuostatą, kad Lietuvos Respublikoje netaikomas reikalavimas paskirti Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle naudojamų trečiosiose valstybėse įsteigtose organizacijose (asociacijose) įregistruotų prekių ir keleivinių vagonų, kurių techninė priežiūra atliekama pagal tos organizacijos (asociacijos), kurioje registruoti šie geležinkelių riedmenys, dokumentus, techninį prižiūrėtoją. Duomenis apie už šių geležinkelių riedmenų techninę priežiūrą atsakingą subjektą eismo saugos institucijai Geležinkelių transporto kodekso nustatyta tvarka teikia geležinkelio įmonė (vežėjas);
- įtvirtinti galimybę, laikantis atitinkamų sąlygų, kaimyninių ES valstybių bendrojo saugos sertifikato turėtojams važiuoti į Lietuvos Respublikos stotis, kurios yra netoli nuo tos kaimyninės Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos, nepapildžius bendrojo saugos sertifikato dėl veiklos vietos išplėtimo;

- nustatyti eismo saugos institucijos veiksmus, kurių turi būti imamas tuo atveju, kai nustatoma, jog Europos geležinkelių agentūros išduoto bendro saugos sertifikato turėtojas nebeatitinka sertifikavimo sąlygų;
- visais atvejais įtvirtinti nuostatą, kad ūkio subjektas turi pašalinti nustatytus veiklos pažeidimus per eismo saugos institucijos nustatytą ne trumpesnę nei 20 darbo dienų terminą;
- nustatyti, kad eismo saugos institucija panaikina įgaliojimų egzaminavimo centrams ar teisės vykdyti mokymo centro veiklą galiojimą per 3 darbo dienas nuo atitinkamos informacijos gavimo ar aplinkybių paaiškėjimo dienos;
- nustatyti asmenims, pageidaujantiems gauti įgaliojimus egzaminavimo centrams, asmenims, pageidaujantiems įgyti teisę vykdyti traukinio mašinisto egzaminavimo centro veiklą, ir asmenims, pageidaujantiems gauti traukinio mašinisto egzaminuotojo pažymėjimą, reikalavimą būti nepriekaištingos reputacijos asmeniu, nes būtent šie asmenys priima sprendimus, ar atitinkamas asmuo turi pakankamai žinių dirbti darbą, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusį su geležinkelių transporto eismu;
- nustatyti reikalavimą egzaminavimo centrams ir mašinistų egzaminavimo centrams užtikrinti egzaminų rezultatų atsekamumą (pavyzdžiui, skaitmeninėmis priemonėmis fiksuoti egzaminavimo eigą);
- nustatyti reikalavimą traukinio mašinistų egzaminavimo centrams interneto svetainėje paskelbti egzaminavimo tvarką ir įpareigoti užtikrinti, kad traukinio mašinistų egzaminuotojai nedalyvautų egzaminuose, kuriuose egzaminuojami jų mokytieji asmenys;
- įtvirtinti nuostatą, kad medicinos psichologas, siekdamas įvertinti, ar asmuo, pageidaujantis gauti traukinio mašinisto pažymėjimą, ir asmuo, pageidaujantis dirbti darbą, tiesiogiai susijusį su geležinkelių transporto eismu, dėl savo psichikos sveikatos būklės galės saugiai atlikti pareigas, atlieka asmens psichologinį tyrimą. Sveikatos apsaugos ministras nustato traukinio mašinistų ir fizinių asmenų, kurių darbas tiesiogiai susijęs su geležinkelių transporto eismu, sveikatos reikalavimus ir tvarką, ligų, dėl kurių asmuo, pageidaujantis gauti traukinio mašinisto pažymėjimą, ir asmuo, pageidaujantis dirbti darbą, tiesiogiai susijusį su geležinkelių transporto eismu, negali saugiai atlikti pareigų, sąrašą;
- ūkio subjektams, ketinantiems vykdyti geležinkelių transporto veiklą daugiau nei vienoje valstybėje narėje, veiklos vykdymo sąlygos pagerės, kadangi, pradėjus taikyti ES direktyvas, Europos geležinkelių agentūra išduos vieną bendrą leidimą pateikti geležinkelių riedmenis rinkai, nereikės gauti tokių leidimų keliose valstybėse narėse. Agentūra taip pat bus atsakinga už saugos sertifikatų išdavimą geležinkelio įmonėms (vežėjams), kurių veiklos vieta yra daugiau kaip vienoje valstybėje narėje.
- Pažymėtina, kad Direktyvos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę iki 2020 m. birželio 16 d.

5. Derinimas: Lietuvos transporto saugos administracijos, AB „Lietuvos geležinkeliai“, Sveikatos apsaugos ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabos suderintos darbo tvarka, į Finansų ministerijos pasiūlymą atsižvelgta. Lietuvos privačių geležinkelių įmonių asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija pastabų ir pasiūlymų nustatyto terminu nepateikė.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Teisingumo ministerijos pastabos įvertintos derinimo pažymoje. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės antrinėje išvadoje teikiamos pastabos ir pasiūlymai.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada: siūloma teikti svarstyti tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio turi būti įvertintos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt